

Huisvest úw gemeente veel starters?

Lieselot Denorme • sociaaleconomisch beleid, WES

In het artikel "Hoe groot is de ondernemingslust in West-Vlaanderen?" kon u lezen dat West-Vlaanderen in 2009 iets meer dan 5.600 starters telde en dat deze vooral terug te vinden waren in de arrondissementen Brugge en Kortrijk. In deze regioscan gaan we iets dieper en nemen we de evolutie van het aantal starters per gemeente onder de loep. Opnieuw worden ook de sectoren met de meeste starters van iets naderbij bekeken.

West-Vlaanderen telde in 2009 5.639 starters. De meeste starters (1.415) vestigden zich in het arrondissement Brugge, terwijl het arrondissement Diksmuide in 2009 het minste (248) starters mocht verwelkomen. Omdat het aantal starters logischerwijze en in belangrijke mate afhangt van de grootte van het arrondissement en dus ook van het aantal inwoners in een arrondissement, focussen we ons in dit artikel op het aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Mesen: een paradijs voor starters?

Tabel 1 toont dat wanneer rekening gehouden wordt met het aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd, het arrondissement Tielt in 2009 het meeste starters mocht ontvangen (8,6 per duizend inwoners tussen 18 en 64 jaar). Op de tweede en derde plaats komen de regio's Veurne en Brugge, met respectievelijk 8,5 en 8,4 starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd. Arrondissementen met minder starters dan gemiddeld in West-Vlaanderen (8 per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd) zijn Ieper (7,4) en Oostende (7,2).

Figuur 1 geeft voor 2009 een overzicht van het aantal starters in de West-Vlaamse gemeenten. Gemeenten waar starters zich duidelijk welkom voelden zijn Mesen (11,6 starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd in 2009), Veurne (10,7), Pittem (10,4) en Knokke-Heist (10,1). Plaatsen waar zich in 2009 veel minder starters

per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd vestigden zijn Oostrozebeke (5,6), Bredene (6), Langemark-Poelkapelle (6), Deerlijk (6,2), Menen (6,2), Avelgem (6,4), Poperinge (6,6), Zwevegum (6,6), Middelkerke (6,7) en Koksijde (6,9).

Wanneer we kijken naar de evolutie van het aantal starters, dan valt op dat dit aantal tussen 2001 en 2009 vooral in de arrondissementen Diksmuide, Ieper en

Tabel 1

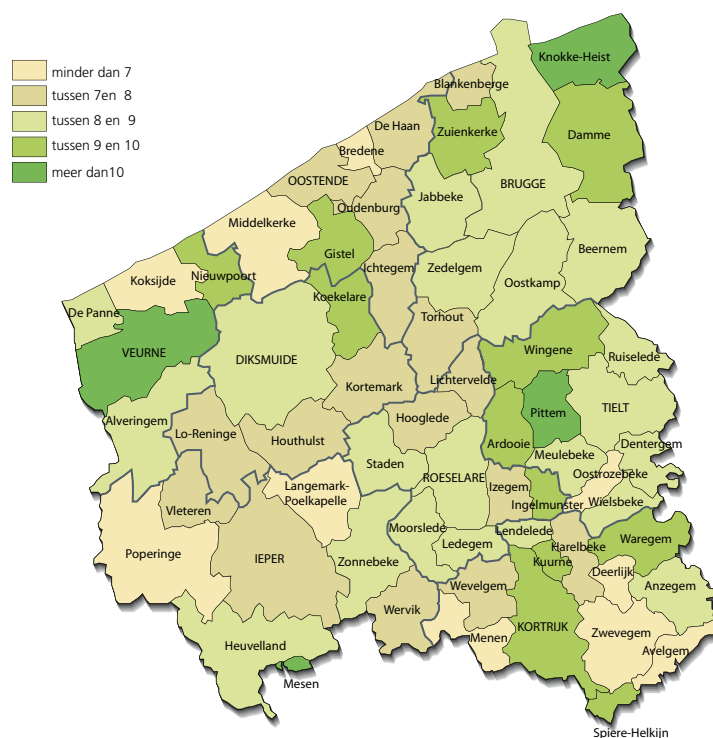
Aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd, 2009

Arrondissement	Aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd
Tielt	8,6
Veurne	8,5
Brugge	8,4
Diksmuide	8,3
Kortrijk	8,1
Roeselare	8,0
Ieper	7,4
Oostende	7,2
West-Vlaanderen	8,0
Vlaamse Gewest	7,5

BRON: Corve, verwerking SVR en WES

Figuur 1

Aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd in West-Vlaanderen, 2009

BRON: FOD Economie en Corve, verwerking SVR en WES.

Oostende sterk is toegenomen (zie **tabel 2**). In het arrondissement Veurne was de evolutie het kleinst, maar hier dient te worden vermeld dat dit arrondissement in 2001 al een groot aantal starters telde.

Wanneer we op gemeentelijk niveau kijken (zie **tabel 3**), dan zien we dat Mesen in 2009 250% meer starters telde dan in 2001. Uiteraard dient hier rekening gehouden te worden met het feit dat het over zeer kleine aantallen gaat. In 2001 werden in Mesen slechts 2 ondernemingen opgericht, in 2009 7. Vier andere gemeenten die tussen 2001 en 2009 meer dan een verdubbeling van het aantal starters mochten noteren zijn Gistel (+131%), Kuurne (+129%), Koekelare (+117%) en Oudenburg (+115%).

Niet alle gemeenten noteerden echter een stijging van het aantal starters. Deerlijk (-7%), Langemark-Poelkapelle (-10%), Lo-Reninge (-17%) en Oostrozebeke (-24%) telden allemaal minder starters in 2009 dan in 2001.

Meeste starters in de groot- en kleinhandel

De sector met de meeste starters in West-Vlaanderen is de sector van de 'groot- en kleinhandel en de reparatie van auto's en motorfietsen', goed voor 1.062 startende ondernemingen in 2009. De arrondissementen met de meeste starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd in deze sector zijn Veurne en Kortrijk (zie **tabel 4**). Beide arrondissementen mochten in 2009 1,7 starters per 1.000 inwoners tussen 18 en 64 jaar verwelkomen. Ook in de arrondissementen Roeselare en Diks-

muide lag het aantal starters hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen. De regio leper kon in de sector van de groot- en kleinhandel de minste starters welkom heten: 1,1 per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd.

Figuur 2 geeft een overzicht van het aantal starters in de groot- en kleinhandel in alle gemeenten van West-Vlaanderen. De West-Vlaamse gemeente met de meeste starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd is Mesen, al moet hier opnieuw in het achterhoofd gehouden worden dat het slechts gaat om twee starters. Het hoge aantal heeft te maken met het beperkt aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd in Mesen. Op de tweede en derde plaats komen Nieuwpoort en Lendeledede, beide met 2,4 starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd in de groot- en kleinhandel. Gemeenten met een zeer beperkt aantal starters per duizend inwoners tussen 18 en 64 jaar zijn Ruiselede (0,3), Lo-Reninge (0,5), Langemark (0,9), Oostrozebeke (0,9), Kuurne (0,9), Bredene (0,9), Vleteren (0,9) en Wer-

Ook in de bouwrijverheid werden in 2009 heel wat nieuwe bedrijven opgericht (zie **tabel 4**). In de arrondissementen Tielt, Diksmuide, Kortrijk, Ieper en Roeselare lag het aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen of het Vlaamse Gewest. De arrondissementen Brugge, Veurne en Oostende mochten dan weer minder starters verwelkomen dan gemiddeld in onze provincie.

Tabel 3

Evolutie van het aantal starters in de West-Vlaamse gemeenten, 2001-2009

	2001	2005	2009	Evolutie 2001-2009
Mesen	2	3	7	250,0
Gistel	29	49	67	131,0
Kuurne	31	56	71	129,0
Koekelare	23	42	50	117,4
Oudenburg	20	43	43	115,0
Diksmuide	42	79	82	95,2
Wervik	41	50	77	87,8
Jabbeke	40	76	73	82,5
Avelgem	21	40	38	81,0
Knokke-Heist	114	216	200	75,4
Houthulst	25	31	43	72,0
Ardooeie	31	46	53	71,0
Harelbeke	78	111	128	64,1
Tielt	64	87	104	62,5
Ieper	100	137	162	62,0
Wielsbeke	30	41	47	56,7
Lichtervelde	25	25	39	56,0
Torhout	59	106	92	55,9
Moorslede	34	36	53	55,9
Pittem	27	36	42	55,6
Bredene	38	50	59	55,3
Izegem	79	127	122	54,4
Poperinge	51	94	78	52,9
Nieuwpoort	42	63	64	52,4
Veurne	50	56	75	50,0
Hooglede	32	55	47	46,9
Oostende	200	274	289	44,5
Waregem	152	181	219	44,1
De Haan	40	52	57	42,5
De Panne	33	50	47	42,4
Kortrijk	285	374	404	41,8
Wevelgem	105	141	147	40,0
Anzegem	53	63	74	39,6
Meulebeke	41	47	57	39,0
Middelkerke	52	93	72	38,5
Roeselare	205	291	280	36,6
Brugge	428	576	578	35,0
Blankenberge	61	83	82	34,4
Damme	48	57	63	31,3
Zonnebeke	48	52	63	31,3
Menen	93	100	122	31,2
Zuienkerke	13	23	17	30,8
Vleteren	13	22	17	30,8
Lendeledede	22	27	28	27,3
Oostkamp	91	141	115	26,4
Alveringem	19	21	24	26,3
Heuvelland	32	52	40	25,0
Beernem	63	63	78	23,8
Ruiselede	22	36	27	22,7
Wingene	60	73	73	21,7
Spiere-Helkijn	10	11	12	20,0
Ingelmunster	49	50	58	18,4
Zwevegem	82	99	97	18,3
Zedelgem	101	110	117	15,8
Dentergem	37	34	42	13,5
Ledegem	42	37	47	11,9
Kortemark	56	60	58	3,6
Ichtegem	58	72	60	3,4
Koksijde	87	96	89	2,3
Staden	57	50	58	1,8
Deerlijk	46	66	43	-6,5
Langemark-Poelkapelle	31	30	28	-9,7
Lo-reninge	18	11	15	-16,7
Oostrozebeke	34	25	26	-23,5

BRON: Corve, verwerking SVR en WES

Tabel 2

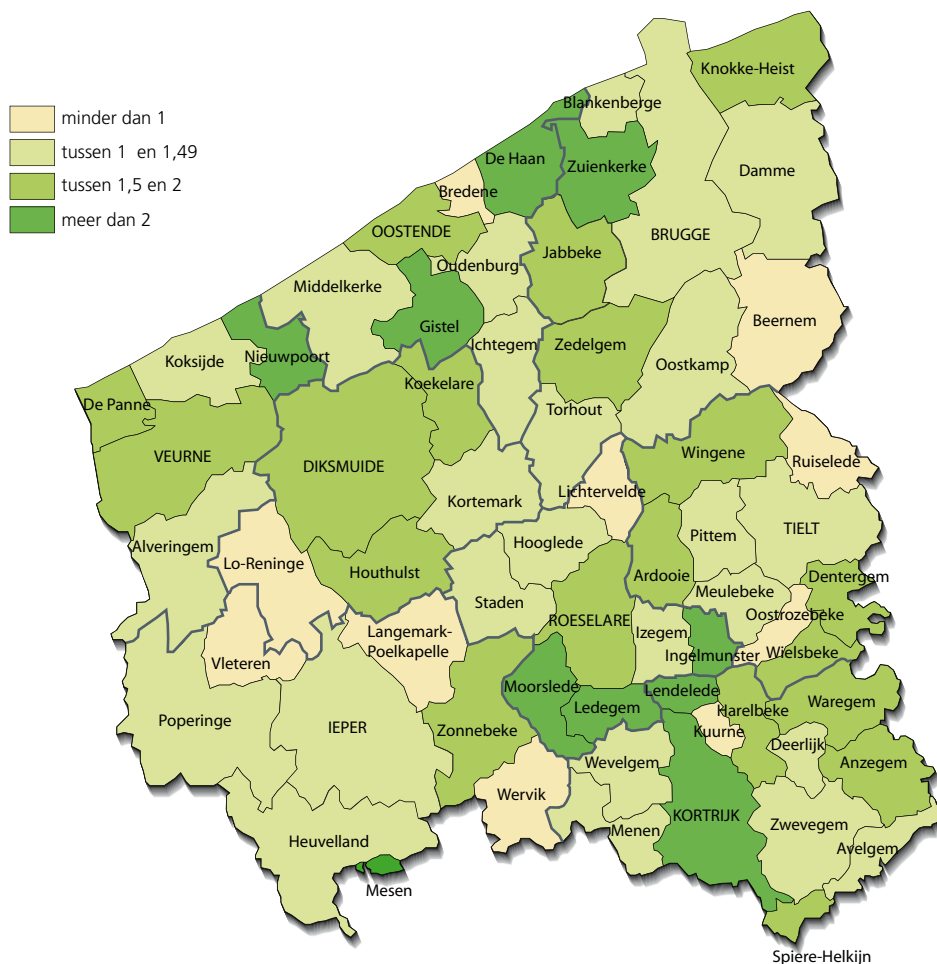
Evolutie van het aantal starters in de West-Vlaamse arrondissementen, 2001-2009

Arrondissement	2001	2005	2009	Evolutie 2001-2009 (in %)
Diksmuide	164	223	248	51,2
Ieper	318	440	472	48,4
Oostende	437	633	647	48,1
Kortrijk	978	1.269	1.383	41,4
Brugge	1.018	1.451	1.415	39,0
Tielt	346	425	471	36,1
Roeselare	523	671	704	34,6
Veurne	231	286	299	29,4
West-Vlaanderen	4.015	5.398	5.639	40,4
Vlaams Gewest	20.315	26.444	28.643	41,0

BRON: Corve, verwerking SVR en WES

Figuur 2

Aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd binnen de sector van de **groot- en kleinhandel** en de reparatie van auto's en moterfietsen in West-Vlaanderen, 2009

BRON: FOD Economie en Corve, verwerking SVR en WES

Tabel 4

Aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd binnen de belangrijkste sectoren in de West-Vlaamse arrondissementen, 2009

Arrondissement	Aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd			
	Groot- en kleinhandel en de reparatie van auto's en motorfietsen	Bouwsector	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	Horecasector
Brugge	1,45	0,97	1,24	0,86
Diksmuide	1,58	1,91	1,04	0,74
Ieper	1,09	1,40	1,04	0,66
Kortrijk	1,66	1,51	1,25	0,64
Oostende	1,49	0,80	0,91	0,91
Roeselare	1,64	1,38	1,20	0,63
Tielt	1,44	1,92	1,17	0,51
Veurne	1,70	0,88	1,10	1,02
West-Vlaanderen	1,51	1,00	1,16	0,74
Vlaams Gewest	1,31	1,30	1,35	0,62

BRON: Corve, verwerking SVR en WES

Figuur 3 toont in welke West-Vlaamse gemeenten de meeste ondernemingen actief in de bouwnijverheid werden opgericht in 2009. De gemeente met de meeste starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd in de bouwnijverheid is opnieuw Mesen (5), gevolgd door Pittem (3) en Ardoorie (2,5). Opmerkelijk is dat heel wat kustgemeenten onderaan de lijst bengelen.

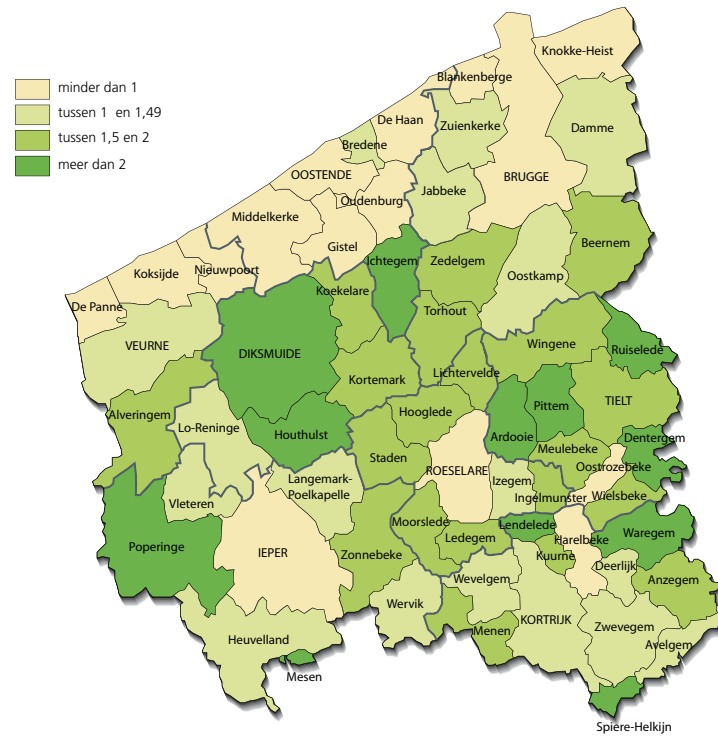
Ook binnen de vrije beroepen en de wetenschappelijke en technische activiteiten telde West-Vlaanderen in 2009 heel wat starters, al ligt het gemiddeld aantal starters per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd in onze provincie lager dan het gemiddelde in het Vlaamse Gewest (zie **tabel 4**). De meeste personen die in 2009 startten met het uitoefenen van een vrij beroep, vestigden zich in het arrondissement Kortrijk (1,3 nieuwe vrije beroepers per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd). De minste starters vinden we in het arrondissement Oostende (0,9 per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd).

Een volledig overzicht van de starters binnen de vrije beroepen per gemeente vindt u in **figuur 4**. Gemeenten met de meeste startende vrije beroepers per duizend inwoners op beroepsactieve leeftijd in 2009 zijn Zuienkerke (2,8), Kuurne (2,3), Wingene (2,1) en Knokke-Heist (2,0). In Spiere-Helkijn en Mesen startte daarentegen niemand met een vrij beroep.

Een laatste sector met nogal wat starters die we in deze regioscan onder de loep nemen, is de horecasector. In 2009 werden in West-Vlaanderen 520 nieuwe horecazaken opgericht (zie **tabel 4**). Het arrondissement met het grootste aantal starters was Veurne, met 1 nieuwe horecazaak per duizend inwoners. De regio met het kleinste aantal starters in de horeca was Tielt, die in 2009 0,5 horecazaken per duizend inwoners mocht verwelkomen.

Figuur 3

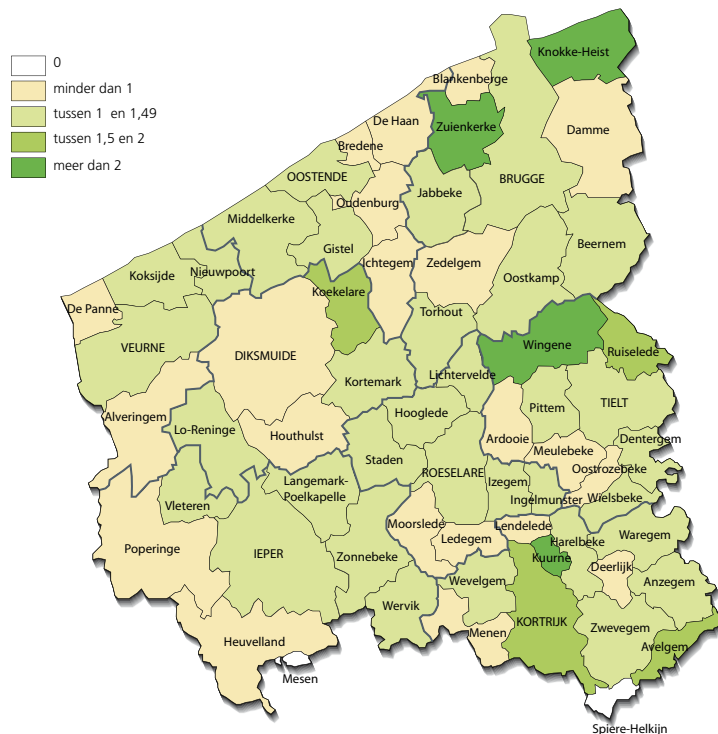
Aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd binnen de **bouwsector** in West-Vlaanderen, 2009

BRON: FOD Economie en Corve, verwerking SVR en WES

Figuur 4

Aantal starters binnen de sectoren van de **vrije beroepen** en de wetenschappelijke en technische activiteiten per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd in West-Vlaanderen, 2009

BRON: FOD Economie en Corve, verwerking SVR en WES.

Op gemeentelijk niveau telde Mesen de meeste nieuwe horecazaken per 1.000 inwoners (1,7). Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het om slechts één zaak gaat. De minste starters per duizend inwoners vestigden zich in Oostrozebeke, Langemark-Poelkapelle, Dentergem en Avelgem (allemaal slechts 0,2 per 1000 inwoners op beroepsactieve leeftijd). In Spiere-Helkijn en Ruiselede werden in 2009 geen nieuwe horecazaken geopend (zie **figuur 5**). ■

Om het aantal starters per West-Vlaamse gemeente in kaart te brengen, deed WES een beroep op de cijfers van de Kruispuntbank Ondernemingen. Bij de berekening van het aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd, wordt gebruik gemaakt van de bevolkingscijfers voor 2008. Recentere cijfers naar leeftijd zijn nog niet beschikbaar.

Figuur 5

Aantal starters per 1.000 inwoners op beroepsactieve leeftijd in de **horecasector** in West-Vlaanderen, 2009

